

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні профілів професійної компетентності управлінського персоналу закладів освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білуха М. Г. Основи наукових досліджень: підруч. для студ. екон. спец. вузів / М. Г. Білуха. – К. : Вища школа, 1997. – 271 с.
2. Гамезо М. В. Атлас по психології: [інформ.-метод. матеріали к курсу "Общ. психологія": учеб. посіб. для студ. пед. ін-тов] / М. В. Гамезо, И. А. Домашенко. – М. : Просвещение, 1986. – 272 с.
3. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям / Семен Устимович Гончаренко. – Київ – Вінниця: ДОВ "Вінниця", 2008. – 278 с.
4. Клименюк А. В. Методологія и

- методика педагогического исследования. Постановка цели и задач исследования: [учеб. посіб.] / Клименюк А. В., Калита А. А., Бережная Э. П. – К., 1988. – 100 с.
5. Краткий психологический словарь / [сост. Л. А. Карпенко; под общ. ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского]. – М. : Политиздат, 1985. – С. 84–86.
  6. Кремень В. Г. Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін / Василь Григорович Кремень // Філософія освіти. – № 1–2 (7). – 2008. – С. 15–21.
  7. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.
  8. Педагогіка вищої школи / [за ред. З. Н. Курлянд]. – Київ: Знання, 2005. – 399 с.
  9. Примуш М. В. Конфліктологія: навч. посіб. / М. В. Примуш. – К. : ВД "Професіонал", 2006. – 288 с.
  10. Пятницька-Позднякова І. С. Ос-

нови наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / І. С. Пятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.

11. Семенюк Е. П. Філософія сучасної науки і техніки / Е. П. Семенюк, В. П. Мельник. – Львів: Світ, 2006. – 152 с.
12. Философский словарь [под ред. И. Т. Фролова]. – 6-е изд., перераб. и доп. – М. : Политиздат, 1991. – 560 с.
13. Философский энциклопедический словарь. – М. : Сов. энцикл., 1983. – 840 с.
14. Хозяинов Г. И. Основы акмеологии: [учеб. посіб.] / Г. И. Хозяинов. – [2-е изд.]. – М. : XXI век: ПКЦ, 2000. – 106 с.
15. Шарко В. Д. Методологічні засади сучасного уроку: посіб. для керівників шкіл, вчителів, працівників інститутів післядипломної освіти / Шарко Валентина Дмитрівна. – Херсон: Видавництво ХНТУ, 2008. – 112 с.

Стаття надійшла 20.02.2013 р.

УДК 37.032

Олена РАДИШ

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ ЖИТТЄТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В РОЖНІВСЬКОМУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ КОМПЛЕКСІ "ГУЦУЛЬЩИНА" ім. Ф. ПОГРЕБЕННИКА НАУКМА

Стаття присвячена проблемі використання програмно-цільового підходу в управлінні розвитком творчої особистості, яке враховує потреби та запити всіх учасників навчально-виховного процесу. Охарактеризовано форми роботи з розвитку життєтворчої особистості ЗНЗ; обґрунтовано зміст організаційно-методичного забезпечення розвитку життєтворчої особистості. Запропоновані основні орієнтири вдосконалення розвитку життєтворчої особистості в системі програмно-цільового підходу.

Ключові слова: програмно-цільовий підхід, життєтворча особистість, управлінська професійна компетентність, керівник навчального закладу, науково-методичне забезпечення, інноваційна діяльність.

Е. Радіш. Програмно-целевой подход в управлении развитием жизнетворческой личности в Рожнивском учебно-воспитательном комплексе "Гуцульщина" им. Ф. Погребенника НАУКМА. Статья посвящена проблеме

использования программно-целевого подхода в управлении развитием личности, которое учитывает потребности и запросы всех участников учебно-воспитательного процесса. Охарактеризованы формы работы по развитию жизнетворческой личности ООЗ; обосновано содержание организационно-методического обеспечения развития жизнетворческой личности. Предложены основные ориентиры совершенствования развития жизнетворческой личности в системе программно-целевого подхода.

Ключевые слова: программно-целевой подход, жизнетворческая личность, управленческая профессиональная компетентность, руководитель учебного заведения, научно-методическое обеспечение, инновационная деятельность.

Programme and purpose-oriented approach in managing the development of the creative personality in Rozhniv training and educational complex "Hutsulshchyna" named after F. Pogrebennyk. The article deals with the use of programme and purpose-oriented

approach in managing the development of the creative personality, which takes into account the needs of all members of the educational process. The forms of work for the development of the creative personality at the educational institutions are described in the article; the content of the organization and methodical support of the development of the creative personality is proved. The author proposes the main points of improvement of the creative personality in the system of programme and purpose-oriented approach.

Keywords: programme and purpose-oriented approach, creative personality, management professional competence, the head of the educational institution, scientific and methodological support, innovative activity.

Meta: охарактеризувати форми роботи з розвитку життєтворчої особистості ЗНЗ; обґрунтувати зміст організаційно-методичного забезпечення розвитку життєтворчої особистості (на прикладі Рожнівського НВК "Гуцульщина" ім. Ф. Погребенника НАУКМА); запропонувати

ти основні орієнтири вдосконалення розвитку життєтворчої особистості в системі програмно-цільового підходу.

Сьогодні, як ніколи, гостро постає завдання осмислення й пізнання нових педагогічних реалій, створення філософії освіти, відкритої до таємниць життя людини, її прагнень, життєвого й духовного світу.

О. Мармаза, аналізуючи підходи до проектування стратегій розвитку навчального закладу, виділяє програмно-цільовий підхід як найефективніший в управлінні навчальним закладом, а також його рівні: визначення місії навчального закладу, формулювання генеральної мети діяльності, її декомпозиція (розчленування), вимірювання результатів [1]. Опираючись на роботи провідних науковців [4; 5; 6; 7; 8; 9; 10], можна встановити, що критеріями успішності програмно-цільового підходу в управлінні виступають чітке цілевстановлення і технологічна ефективність діяльності учасників навчально-виховного процесу та ресурсне забезпечення (умови) функціонування закладу.

Життєтворчість особистості сьогодні є проблемою, що знаходиться на перетині двох визначальних напрямів сучасної науки – педагогіки та психології розвитку й життєвого шляху особистості. Сама педагогіка життєтворчості, її ідеї та концептуальні положення активно запроваджуються у практику діяльності навчальних закладів. Так, школа має стати інститутом збереження і зміцнення фізичного, психічного, морального, духовного здоров'я дитини, допомоги їй у ситуації життєвої кризи, збереження особистості в драматичних обставинах життя, захисту від різних стресогенних чинників [5].

При реалізації програмно-цільового підходу в управлінні розвитком життєтворчої особистості в загальноосвітньому навчальному закладі забезпечується достатній рівень його діяльності на належному рівні формується життєва компетентність учнів. Підґрунтям цього виступає кропітка робота з педагогічним колективом щодо формування високого рівня їх професійної компетентності.

Використання саме такого підходу забезпечить побудову оптимальної організаційної структури методичної діяльності закладу щодо створення умов для формування та розвитку професійної компетентності вчителя, забезпечення оптимального розвитку життєтворчої особистості. Проблеми становлення концептуальних засад педагогіки життєтворчості відображено в працях вітчизняних та зарубіжних науковців: Л. Со-

хань, І. Єрмакова, В. Лізинського, М. Поташика, С. Клепка, Г. Несен, В. Паламарчук, Г. Сагач, Р. Ануфрієвої, В. Ямицького, А. Хуторського.

Вивченню та розробкам теоретичних і практичних аспектів щодо програмно-цільового підходу в управлінні присвячені праці таких вчених: М. Батман, В. Будавей, Л. Даниленко, Л. Дідківська, В. Іванов, В. Керецман, О. Кувекіна, В. Лаженцев, В. Лазарева, Є. Павлютенкова, Б. Райзберг, Д. Стеченко, Р. Шкіпер та інших.

Незважаючи на увагу науковців до даної тематики та достатню кількість наукових розробок, сучасні зміни в системі освіти, зокрема входження України до Болонського процесу, надають нового звучання даному питанню, що потребує вивчення. Тому обрана тематика є досить актуальною в сучасних умовах розвитку освіти та суспільства.

Адміністрація Рожнівського НВК вбачає мету діяльності в програмно-цільовому підході до управління розвитком життєтворчості особистості. Вважаємо, що існують кілька варіантів змін, які якісно можуть вплинути на кінцевий результат, – плекання конкурентоздатної, соціально мобільної, компетентної, а передусім – успішної особистості, що означає повернутися до Античної школи (Уроки Сократа, Піфагорійські уроки, ліцей Аристотеля...), наслідуючи принцип "Без минулого – не може бути майбутнього"; другий – використати "зерна" вітчизняного і зарубіжного досвіду, дотримуючись принципу "Все нове – добре забуте старе"; третій шлях – найскладніший – *творення власного досвіду*, який обирає Рожнівський НВК.

Ми підтримуємо тлумачення, що дається Г. Єльніковою, яка під управлінням розуміє цілеспрямований вплив керуючої системи на керовану з метою забезпечення її функціонування та розвитку на основі дій механізмів самоуправління, ефективність та результативність якого залежить від інформаційного забезпечення управлінського процесу. Авторка зазначає, що сам управлінський процес характеризується відповідними функціями (від лат. *functio* – виконання), під якими розуміють відношення двох (групи) об'єктів, де зміни одного супроводжуються змінам іншого [1].

З ініціативи директора закладу 2005 р. розроблено цільову програму розвитку "Школа життєтворчості", у якій ми старалися дати відповідь на ключові питання. Це є важливим локальним документом для створення відповідного соціокультурного середовища, у якому

кожен учасник навчально-виховного процесу відчуває себе особистістю, творцем, якого люблять, шанують, довіряють, де заохочується прагнення до розвитку духовних проблем дитини, культивуються духовні цінності. Програма розвитку Рожнівського НВК спрямована на прогнозування змін, оновлення діяльності закладу освіти та вироблення стратегії подальшого розвитку. Нею передбачені його місія, візія, мета діяльності, зазначені основні завдання та шляхи їх реалізації.

Місія нашого навчального закладу: допомогти кожній дитині досягнути сутність "мистецтва життя", визначити систему координат, у якій вона може гідно існувати й реалізувати себе.

Візія: педагогічний колектив-однодумців усвідомлює свій навчальний заклад як острівець гуманізму і творчості.

Стратегічна мета діяльності: виховання і розвиток вільної, життєлюбної талановитої особистості, збагаченої знаннями про природу і людину, готової до творчої діяльності й моральної поведінки; сприяння входженню учня в контекст сучасної культури і освіти.

Концептуальна ідея – формування системи гуманізованих суб'єкт-суб'єктних взаємодій між учасниками навчально-виховного процесу. Саме тут ідея школи вдосконалення взаємин, школи розвитку стосунків, школи технології оптимальних особистісних ставлень, школи життєтворчості і є ідеєю розвитку НВК.

Таким чином, ми змогли сформулювати глибоке переконання в тому, що у свободі, любові, правді не лише нова філософія освіти, а й головний зміст і найвища мета навчального закладу.

О. Люльов наголошує, що формулювання цілей управління та якості їх визначення пов'язано з певною технологією, яка складається з чотирьох обов'язкових етапів [2]:

- 1) виявлення та аналіз тенденцій, що можна спостерігати в оточенні;
- 2) встановлення загальної мети організації;
- 3) побудова ієрархії цілей ("дерева цілей");
- 4) встановлення індивідуальних цілей та задач як інструменту забезпечення їхнього виконання.

Цінним для нас у роботі цього автора є зведення та аналіз підходів до визначення цілей і завдань навчального закладу. Серед основних завдань, які забезпечують реалізацію місії та досягнення мети, вбачаємо наступні:

- дослідження духовних аспектів життєтворчості особистості;
- вироблення критеріїв життєвої ком-

петентності;

- розроблення та впровадження програми "Життєва самотворчість учнів";
- розроблення методик прогнозування саморозвитку особистості у процесі життєтворчості;
- визначення впливу громадських і позашкільних організацій на рівень саморозвитку особистості школяра.

Проектуючи імідж учня 2013 р., педагоги Рожнівського НВК орієнтуються на особистість, яка повинна здобути статус "Творця свого життя", для чого їй необхідно:

- оволодіти на сучасному рівні вищою політичними, економічними, правовими, гуманітарними знаннями і потвердити здатність їх узагальнювати, систематизувати та самореалізувати впродовж життя;
- формувати навички високого рівня мислення;
- набути навички проблемного соціального мислення і соціальних дій;
- навчатися компетентно вести дискусію, поважати позицію партнерів;
- створювати власний життєвий проєкт, виробляти свій стиль життя – діяльно-продуктивний;
- постійно прагнути до змін, впровадження яких може забезпечити лише неперервна освіта, що вимагає вчитися впродовж життя.

За таких умов навчальний заклад стає осередком людяності і гуманності, творчості і постійного пошуку, тому що, поперше, випускники школи на все життя засвоюють норму життя: якщо хочеш бути щасливим, сповідай правило: "Розум – у голові, чесність – у серці, здоров'я – у тілі", а по-друге, завдяки педагогіці життєтворчості у простір шкільної дійсності втілюється ідея самоцінності дитинства, діалогу культур, толерантності і життєвого самовизначення особистості.

Кредо педагогічного колективу – "Кожна дитина в школі – це особистість, яку необхідно зрозуміти, підтримати й дати відчуття, що вона – особистість з неповторними нахилами, інтересами і потребами", тому атмосфера навчання і виховання направлена на культивування таких істин:

- філософія нової школи – керування природним бажанням вихованців; вільна особистість у вільній школі;
- школа починається з любові. Навчаючи дитину любити, навчаємо її усього, адже любляча людина сильна й непереможна;
- утвердження правди – у змісті освіти, історії та літературі, стосунках між учителем та учнями, батьками і дітьми.

Саме тому наш бренд-нейм – символічна писанка. Символіка зображеного проста й доступна: це книга пізнання на фоні Карпатських вершин і зелених смек, це мистецькі інструменти, які дозволяють творити прекрасне. Життя вічне, а вершини доступні тим, хто хоче їх підкорити, – ніби про це говорить логотип, а ще він стверджує, що в центрі світу, який нас оточує, є те, що творить красу, що неодмінно покликане зберегти світ, у якому завжди всім тепло і ясно світить сонце.

Наш бренд-імідж: поряд з наданням якісної ступеневої освіти учням з ранніх років прищеплюємо вміння творити життя власноруч. Випускники основної, старшої школи не тільки добре засвоюють ази основ наук, але й навчаються ремесла, що культивується у цих краях з діда-прадіда. Учителі разом із батьками навчають юне покоління виживати в умовах ринкової економіки, завдяки умінням з гончарства, різьби по дереву, ткацтва та вишивки. Ретроспективний аналіз, який ми регулярно проводимо, свідчить про те, що випускники школи здатні створити власний життєвий проєкт, реалізуватися в основному як успішні люди. Ми погоджуємося з авторкою, що програмно-цільове управління можна подати як інтеграцію цілей, завдань та відповідних кроків проєкування.

Сьогодні, як ніколи, гостро постає питання формування іміджу навчального закладу. І саме тут ми виділяємо такі напрями:

"внутрішній" – у процесі формування внутрішнього середовища та соціально-психологічного настрою в колективі, а саме:

- обґрунтування та впровадження інноваційних підходів до діяльності членів адміністрації, учителів, учнів (конкурси, презентації тощо);
- формування творчої "управлінської команди", налагодження оптимальних міжособистісних стосунків у колективі, становлення "духу" навчального закладу, почуття патріотизму у вчителів та учнів.

"зовнішній" – при взаємодії закладу освіти із соціальним середовищем у районі, області (розробка символіки, атрибутики, форми одягу, бланків, грамот, перехід з одного ступеня навчання на інший; оформлення приміщення, підготовка ділових паперів, інформаційних проєктів, буклетів, презентацій навчального закладу, розробка проєкту його розвитку).

Ми дійшли висновку про те, що програмно-цільове управління навчальним

закладом необхідно здійснювати на основі модернізації управлінської діяльності, інноваційних технологій, з урахуванням основних засад педагогічного менеджменту, самоменеджменту, використання в управлінській діяльності ІКТ.

Навчально-виховний процес у Рожнівському НВК забезпечують 84 педагогічні працівники, з яких: 15 – учителі-методисти, 25 – старші вчителі, 52 – педагоги вищої кваліфікаційної категорії.

У центрі нашої уваги – зростання педагогічної майстерності вчителів, що забезпечується ефективною науково-методичною роботою. Нам важливо, щоб педагог, який сьогодні працює з нашими дітьми мав високий рівень професійної компетентності. Як відомо, взаємозв'язком професійної компетентності змаються знання предмета, методики його викладання, педагогіки і психології [13]. Критеріями професійної компетентності педагога є доцільність (за спрямованістю), продуктивність (за результатами), діалогічність (характер стосунків з учнями), оптимальність (у виборі засобів), творчість (за змістом діяльності) [13].

У роботі З. Рябової визначено, що під професійною компетентністю будемо розуміти сукупність певних характеристик особистості вчителя: певна теоретична база (знання предмета); уміння мобілізувати наявні знання та досвід, свій настрій і волю для вирішення проблеми в конкретних обставинах; уміння адекватно застосовувати знання в конкретній ситуації під час роботи з учнями; уміння взаємодіяти з колегами; як наслідок – ефективно виконувати свої посадові обов'язки. Отже, для належного здійснення професійної діяльності вчитель повинен мати високий рівень компетентності [14].

Продумана нами своєрідна структура науково-методичної роботи. Науково-методична рада НВК детально аналізує та направляє діяльність методичних структур навчального закладу на реалізацію основних завдань розвитку життєтворчості учнів.

За сучасними технологіями формування інтелектуального потенціалу особистості працюють різноманітні об'єднання вчителів: словесників; романо-германської філології; математики та інформатики; природничих наук; суспільних наук; фізичної культури, ОБЖ, "Захисту Вітчизни"; класних керівників; початкових класів; кафедра мистецтва; творча група "Ініціатива"; психолого-сумісні пари.

Робота шкільних методичних структур будується на діагностичній основі. Відповідно до рівня педагогічної май-

стерності вчителів продумується кожне заняття, їх теоретична підготовка поєднується з практичною ілюстрацією та аналізом уроків і позакласних заходів.

Педагогічний колектив Рожнівського НВК, реалізуючи програму "Школа життєтворчості", працює над методичними проблемами, що допомагає зробити навчально-виховний процес більш результативним:

- формування життєвої компетенції учнів засобами педагогічного впливу;
- оптимізація розвитку здібностей, нахилів та обдарувань школярів через засоби мистецтва та народні промисли Гуцульщини;
- формування високоморальної громадянської позиції і національної самосвідомості.

Результативність програмно-цільового підходу полягає й у тому, що, навчаючи, розвиваючи та виховуючи обдаровану молодь (за глибоким переконанням учасників навчально-виховного процесу Рожнівського НВК, усі діти апіорі – обдаровані), формуючи свідомих громадян України з державним мисленням, особистостей, які гармонійно поєднують високий інтелектуальний та духовний розвиток і спроможних втілювати у життя ідеї свободи й демократії, бути успішною людиною в умовах постійних ринкових змін, учителі навчають підростаюче покоління перебувати в гармонії з навколишнім середовищем, бачити, відчувати красу рідного краю, творити прекрасне засобами народного мистецтва.

Досвідчені педагоги працюють над розробкою навчальних програм для спецкурсів та факультативів, розширюючи можливості учнів вивчати більше дисциплін з вибраного профілю. Вони активно розробляють моделі занять спецкурсів та посібників для школярів. Творчі групи вчителів вивчають форми і методи роботи за новітніми освітніми технологіями, а також передовий досвід колег району, області, України та спілкуються з ними під час навчальних семінарів-тренінгів, семінарів-практикумів, проблемних семінарів. Практична реалізація роботи творчих груп – це розроблення та проведення уроків, апробація спецкурсів. Засвоєнню змісту освіти сприяють інноваційні освітні технології. Учителі друкуються у періодичних освітніх виданнях, Могиланські джерела (вісник НаУКМА), практико-зорієнтованому посібнику для педагогів закладів нового типу "Ідеї. Пошуки. Знахідки. Методичні розробки педагогів навчального закладу опубліковані на сторінках журналу "Відкритий урок".

У навчальному закладі працюють творчі групи вчителів, діяльність яких направлено на вивчення та впровадження розвивального навчання, інтерактивних технологій навчання, розвиток критичного мислення учнів, інтелектуальний розвиток, метод проектів за програмою Intel у навчальній діяльності та в системі позакласної виховної роботи, впровадження в навчальний процес елементів сідетики, особистісно-зорієнтованого підходу до навчання і виховання. У такий спосіб педагоги забезпечують рівень знань дітей понад Державний стандарт.

Рожнівський НВК є базовим навчальним закладом району та області щодо вивчення та впровадження: методик розвитку особистісно-зорієнтованого навчання; проектних методик; громадянської освіти; інтерактивних форм навчання; творчо-пошукової роботи з обдарованими дітьми.

У системі неперервної освіти Рожнівського НВК співпрацює з навчальними закладами: НаУКМА, Острозька академія, Косівський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Марамурешський повіт м. Бая Марє (Румунія), гімназія № 3 О. Камінського, навчальні заклади № 3 та № 17 в м. Леганово (Польща), про що є усні та письмові домовленості про спільну навчально-наукову педагогічну діяльність, обмін досвідом навчально-методичної роботи, подальше навчання випускників НВК.

Методична діяльність з обдарованими дітьми спрямована на їх навчання, створення умов для розкриття природних здібностей, виховання творчої особистості. Велика робота ведеться з підготовки школярів до предметних олімпіад, участі у Всеукраїнському конкурсі-захисті пошукових робіт, Міжнародному конкурсі "Мої права", Міжнародному конкурсі знавців рідної мови ім. П. Яцика, Всеукраїнському конкурсі творчих робіт "Об'єднаймося ж брати мої", Міжнародному математичному конкурсі "Кенгуру", Всеукраїнському фізичному конкурсі "Левеня", Всеукраїнському інтерактивному природничому конкурсі, Всеукраїнському конкурсі малюнка "Податки очима дітей", Всеукраїнському конкурсі "Таланти багатодітної родини", регіональних зльотх учнівської молоді Гуцульщини тощо.

Ми переконані, що керівник навчального закладу направляє педагогічний колектив на успішну реалізацію особис-

тісно орієнтованої системи навчання, виховання, всебічного розвитку молоді. Орієнтація закладу на можливості й потреби учнів, виявлення й розвиток інтересів, нахилів та здібностей кожної дитини забезпечуються на основі впровадження профілізації навчання, технології навчально-виховного процесу, що передбачає диференційований підхід, урахування регіональних особливостей. Як свідчать результати моніторингів рівня навченості школярів, за останні п'ять років простежується позитивна динаміка.

У Рожнівському НВК максимально використовується ресурс виховного середовища, створено оптимальні умови для повноцінної життєдіяльності дітей протягом перебування їх у школі. Постійно ведеться відстеження рівня вихованості учнів, що допомагає за потреби вчасно втручатися для коригування процесу. Даний підхід спрямований на задоволення певних освітніх потреб учасників навчально-виховного процесу: учнів, їх батьків, вчителів, адміністрації та ін. Наприклад, як зазначає О. Гуменна, споживачам освітніх послуг – учням і батькам – це потрібне для того, щоб: розширити можливості задоволення духовних, соціальних, особистісних потреб; отримати якісні освітні послуги, нові знання; свідомо здійснювати вибір навчального закладу. Учителям, педагогічним працівникам – для того, щоб: використати широкі можливості для самореалізації; працювати з кращим результатом; мати можливість отримати додаткову оплату праці. Керівникам навчального закладу – для того, щоб: визначити нову стратегію управління школою в умовах ринкових відносин; забезпечити умови розвитку педагогічної системи школи; управляти більш ефективно матеріальними, фінансовими та людськими ресурсами [3].

На сучасному етапі одним із пріоритетів модернізації освіти є профілізація старшої школи. Насамперед ідеться про розроблення змісту, який, з одного боку, відображав би сучасний стан та рівень розвитку відповідних наук і водночас був доступним для всіх учнів, з іншого – формував би необхідні компетенції, які зможуть допомогти випускнику належно реалізуватися в соціумі.

У Рожнівському НВК навчаються учні основної школи – класи інтенсивної підготовки та ранньої спеціалізації (5–7 кл.), допрофільні (8–9 кл.) і старшої школи – профільні (10–11 кл.). Робочим навчальним планом, окрім обов'язкових предметів, передбачено такі: громадянська освіта, риторика, ділове мовлення,

основи композиції, основи дизайну, різьба по дереву, ткацтво, кераміка, вишивка, художня культура. Вони допомагають формувати життєтворчу особистість, готову до самореалізації в ринкових умовах.

Якісне забезпечення загальноосвітньої профільної підготовки гуманітарно-естетичного напрямку НВК відображене на *рисунку 1*.

Основою всіх перетворень є реальне знання можливостей дітей, прогнозування потреб і моделей розвитку особистості, компетентного випускника Рожнівського НВК "Гуцульщина". Розроблено прогностичні моделі випускника початкової ланки, базової та старшої школи, які дають уявлення про те, яким будуть у майбутньому свого випускника адміністрація, педагоги, учні та батьки. Особливістю їх є органічне поєднання

Серед основних вимірників кінцевих результатів діяльності адміністрація використовує наступні: теоретичні - синтез, узагальнення, моделювання; практичні - спостереження, бесіди, анкетування, тестування, контрольні роботи, зрізи знань, методи математичної статистики.

Програмно-цільовий підхід дає не тільки чіткі цілі для втілення програми розвитку навчального закладу, успішної реалізації прогностичних моделей учасників навчально-виховного процесу, а й мотивує діяльність, реально спрямовує вектори поступального руху.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Єльнікова Г. В.* Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні : [монографія] / Г. В. Єльнікова. – К. : ДАККО, 1999. – 303 с.

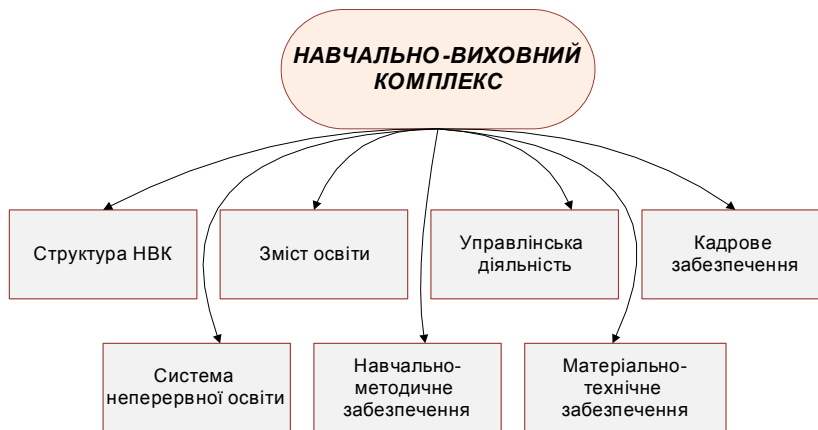

Рис.1. Чинники функціонування навчально-виховного комплексу

освітнього процесу з набуттям необхідних компетенцій, соціальною адаптацією, активною громадянською позицією. Найважливішою складовою названих моделей є реалізація шкільної програми життєтворчості особистості. Важливо те, що йдеться про реальні бажання дати суспільству успішну людину, яка знайде своє гідне місце в житті.

Отже, у результаті програмно-цільового підходу до управління розвитком життєтворчості особистості в умовах Рожнівського НВК були зафіксовані системні, модульні, локальні нововведення. За останні три роки напрацьовано багатий цікавий матеріал з окресленої проблеми.

2. *Люльов О.* Теоретичні основи формування механізму визначення пріоритетності та узгодженості цілей на підприємстві [Електронний ресурс] / О. Люльов. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Mre/2009_4_1/3_5.pdf

3. *Гуменна О.* Проектування управління розвитком навчального закладу. [Електронний ресурс] / О. Гуменна. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pfto/2010_7/.../PD710_09.pdf

4. *Мармаза О. І.* Стратегічний менеджмент: траєкторія успіху / О. І. Мармаза. – Харків : Основа, 2006. – 160 с.

5. *Гущина С. В.* Програмно-целе-

вой подход к управлению дополнительным образованием школьников : муниципальный аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка та історія педагогіки" / С. В. Гущина. – Челябинск, 2000. – 20 с.

6. *Пущена О. М.* Використання концепції ОРС в сучасних системах автоматизації / Пущена О. М., Ельперін І. В., Ладанюк А. П. // Автоматизація виробничих процесів. – 2003. – № 1. – С. 65–70.

7. *Даниленко Л. І.* Експертиза педагогічних інноваційних проектів та технологія їх здійснення / Л. Даниленко, В. Довбищенко // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: [зб. наук. праць]. – Випуск 4. – К. : Логос, 2001. – С. 12–17.

8. *Підласий І. П.* Діагностика та експертиза педагогічних проектів : [навч. посіб.] / А. І. Підласий. – К. : Україна, 1998. – 343 с.

9. *Набок М.* Програмно-цільове управління системи освіти міста і району в сучасних умовах [Електронний ресурс] / Микола Набок. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gvphdpi/2008_16/138-140.pdf

10. *Федорова О. Б.* Использование программно-целевых технологий в управлении региональным развитием [Електронний ресурс] / О. Б. Федорова, Е. Л. Чижевская. – Режим доступу: http://www.ogbus.ru/authors/Fedorova/Fedorova_1.pdf

11. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: [наук.-метод. зб.] / [ред. кол. Н. Софій (голова), І. Єрмаков (керівник авторського колективу і науковий редактор), та ін.]. – К. : Контекст, 2000. – 336 с.

12. Психологія і педагогіка життєтворчості : [навч.-метод. посіб.] / [за ред. Л. В. Сохань, І. Г. Єрмакова]. – К. , 1996. – 792 с.

13. Елементи педагогічної майстерності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.grinchuk.lviv.ua/referat/1/1099.html>

14. *Рябова З. В.* Управління розвитком педагогічного колективу на основі маркетингових досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ttmuo/2010_3/10gyabmr.pdf

Стаття надійшла 24.04.2013 р.